

QORTI TA' L-APPELL

**ONOR. IMHALLEF
PHILIP SCIBERRAS**

Seduta tal-5 ta' Lulju, 2006

Appell Civili - Ghawdex Numru. 81/1998/1

Maltacom p. l. c.

vs

Paul Piscopo

Il-Qorti,

Fil-5 ta' Ottubru, 2005, il-Qorti tal-Magistrati (Ghawdex) Inferjuri ppronunzjat is-segweni sentenza fl-ismijiet premessi:-

“Il-Qorti,

Rat l-avviż li permezz tiegħu s-soċjeta' attriċi talbet lill-konvenut jgħid għaliex m'għandux jigi kkundannat minn din il-Qorti sabiex iħallasha s-somma ta' erba' mija u ħames liri maltin u erbgħin ċenteżmu (Lm405.40c), rappreżentanti ammont dovut in konnessjoni mas-servizz tat-telefon bin-numru 552307 limea servizz ġie nstallat fil-

Kopja Informali ta' Sentenza

fond Plot 54, Triq Bingemma, Nadur, Għawdex skond ma kif jidher mill-kopja tas-"service agreement" hawn anness dokument A .

Bl-ispejjeż komprizi dawk tal-preżenti, tal-ittra uffiċjali tas-16 ta' Ottubru, 1997, it-taxxa ETS fuq id-drittijiet professjonali u l-imgħax legali mid-data tal-ittra uffiċjali kontra l-konvenut, minn issa ngunt għas-subizzjoni .

Rat in-nota ta' l-eċċezzjonijiet tal-konvenut li eċċepixxa illi:

1. L-ammont mitlub mhux dovut stante li t-talba attrici hija intendata fid-dritt u fil-fatt .

Salvi eċċezzjonijiet ulterjuri.

Rat in-nota ta' l-eċċezzjonijiet ulterjuri tal-konvenut li biha eċċepixxa illi t-talba attrici tinsab preskritta kwantu għal bilanċ ta' Lm318.25 . Dan ai termini ta' l-artikolu 2156 tal-Kodiċi Ċivili .

Rat l-atti l-oħra kollha tal-kawża, inklużi l-verbali tax-xhieda mismugħa u d-dokumenti esebiti .

Rat il-verbal tagħha tat-22 ta' Marzu 2005 fejn ħalliet il-kawża għal-lum għas-sentenza .

Ikkunsidrat :

Illi permezz ta' din il-kawża s-soċjeta' attrici qed titlob li l-konvenut jiġi kkundannat iħallasha l-ammont indikat fl-avviż rappreżentanti bilanċ minn kont għas-servizz tat-*telephone* fid-dar tal-konvenut għall-perijodu bejn l-1 ta' Ottubru 1994 u l-20 ta' Jannar 1997 . Bl-eċċezzjoni ulterjuri tiegħu¹, il-konvenut eċċepixxa l-preskrizzjoni kwinkwennali a tenur ta' l-artikolu 2156 tal-Kodiċi Ċivili . Imma din il-kawża ġiet intavolata fl-1 ta' Lulju 1998 u għalhekk ma kienux għadhom lañqu għaddew ħames snin

---

¹ Tat-12 ta' Jannar 2001 a fol. 22 tal-proċess .

mill-eqdem data indikata fuq il-kont relattiv² . Din l-eċċezzjoni qed tiġi għalhekk minnufih respinta .

Bl-eċċezzjoni originali tiegħu l-attur qed jiċċad illi l-ammont huwa dovut . Jirriżulta illi l-linja indikata fl-avviż u ċioe' dik bin-numru 552307 kienet giet installata fl-indirizz tal-konvenut³. Fid-depożizzjoni tiegħu jgħid illi huwa kien issalda l-kontijiet kollha li kellu pendenti mas-soċjeta' attriċi . Imma ma kienx f'pożizzjoni bl-ebda mod jipprova l-pagament permezz ta' xi irċevuti jew mod ieħor . Għall-kuntrarju, għas-soċjeta' attriċi deħru żewġ rappreżentanti tagħha, Saviour Farrugia u Joseph Debrincat li kkonfermaw illi l-ammont mitlub fl-avviż għadu kollu dovut⁴ . L-*itemized bill* ippreżentata fit-8 ta' April 1999⁵, tindika bilanċ pendenti ta' Lm410.05 . Fl-ittra ippreżentata mis-soċjeta' attriċi⁶ hemm notament fuq il-firma u timbru ta' Saviour Farrugia li jgħid illi fit-23 ta' Diċembru 1998 sar pagament ta' Lm162.72 . Imma din id-diskrepanza giet imfissra minn Joseph Debrincat li spega kif wara li lill-konvenut kien inqatagħlu s-servizz, dan it-telephone ingħata lill-allura Uffiċċju tas-Segretarju Parlamentari għal Għawdex u bi żball dan il-pagament kien gie kreditat lill-konvenut, meta l-ħlas kien sar mill-istess uffiċċju⁷ .

Jirriżulta sodisfaċentement għalhekk illi l-ammont mitlub f'dan l-avviż għadu kollu dovut u t-talba attriċi hija ġustifikata .

Għal dawn il-motivi tiddeċidi l-kawża billi filwaqt illi tiċċad l-eċċezzjonijiet tal-konvenut, tilqa' t-talba attriċi u tikkundanna lill-konvenut sabiex iħallas lis-soċjeta' attriċi s-somma ta' erba' mija u ħames liri maltin u erbgħin ċenteżmu (Lm405.40), rappreżentanti ammont dovut in-konnessjoni mas-servizz tat-*telephone* bin-numru 552307,

---

² Dok. GM. 1 a fol 11 .

³ ara formula ta' l-applikazzjoni relattiva esebita a fol. 3 .

⁴ ara verbal a fol. 9 u xhieda ta' Joseph Debrincat a fol.18 .

⁵ a fol.11 .

⁶ Dok. GM. 1 a fol. 10 .

⁷ ara depożizzjoni ta' Joseph Debrincat a fol. 26 u dokti. JD. 1 u JD. 2 a fol. 27, 28 .

Kopja Informali ta' Sentenza

liema servizz kien gie nstallat fil-fond Plot 54, Triq Bingemma, Nadur, Għawdex.

Bl-ispejjeż u bl-interessi legali mid-data ta' dan l-Avviż sad-data tal-pagament effettiv, kontra il-konvenut.”

Il-konvenut appella minn din is-sentenza limitatament ghal dik il-parti tagħha fejn l-ewwel Qorti caħditlu l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni fir-rigward tas-somma ta' tliet mija u tmintax-il lira, hamsa u ghoxrin centezmu (Lm318.25,0). Barra minn dan il-konvenut issottometta wkoll illi f' kull kaz is-socjeta` attrici ma ressqitx provi sufficjenti dwar dan l-ammont;

Mill-atti jirrizulta li l-perkors segwit mill-appellanti kellu din il-bixra. Bl-eccezzjoni primarja tieghu huwa ddikjara li l-ammont mitlub ma kienx dovut ghax it-talba kienet infondata fil-fatt u fid-dritt. Successivament, wara li xehed ir-rapprezentant tas-socjeta` appellata huwa eccepixxa ulterjorment li t-talba attrici kienet, fir-rigward tas-somma suindikata, preskritta a tenur ta' l-Artikolu 2156 Kodici Civili. Meta xehed imbagħad huwa tenna li l-ammont mitlub kien gja mħallas minnu;

M' hemmx kwestjoni illi l-eccezzjoni inizzjali fuq il-meritu ma ggibx rinunzja tacita għall-preskrizzjoni billi dik l-impiegħa mhix inkompatibbli mal-volonta tal-konvenut li jipprevalixxi ruħu mill-preskrizzjoni, attiz li hu kellu l-interess li jikkontrasta fil-bidu l-fondatezza tad-domanda taht il-profil attinenti għall-meritu, b' rizerva, lillu mogħtija ex-lege bl-Artikolu 2112 Kodici Civili, li f' kull waqt tal-kawza, u saħansitra fl-istadju ta' l-appell, huwa jissollewa successivament b' eccezzjoni l-preskrizzjoni avvenuta. Ara f' dan is-sens **Kollez. Vol. XXIII P I p 686**. Dan magħdud, jinsab stabbilit pero l-principju illi għall-azzjoni tal-kreditur ma tibqax opponibbli l-preskrizzjoni, jekk id-debitur, b' att tieghu spontaneu ta' assunzjoni ta' certu sistema ta' difiza, ipoggi ruħu fi stat ta' fatt li jirrendi inkompatibbli l-posizzjoni guridika tieghu mal-presunzjoni

kostitwenti l-fondament tal-preskrizzjoni u l-forma permessa mil-ligi lill-kreditur biex jikkumbatti dik l-istess preskrizzjoni. Ara **Kollez. Vol. XXXVII P I p 310**:

Ferma din l-introduzzjoni, l-ewwel haga li tinnota din il-Qorti, u li jidher li sfuggiet lill-Qorti nferjuri, hi dik li l-eccepita preskrizzjoni kwinkwennali mhix indikata b' mod sufficjentement specifiku. Dan qed jigi rilevat in kwantu l-Artikolu 2156 tal-Kodici Civili ghal liema jirreferi l-appellanti jipprospetta, f' hames incizi ben distinti, il-preskrizzjoni ta' azzjonijiet ghal kollox differenti wahda minn ohra. Hi ligi li l-Qorti ma tistax *ex officio* taghti effett ghall-preskrizzjoni jekk din ma tigix eccepita mill-parti interessata (Artikolu 2111). Li jfisser li l-Qorti ma ghandhiex toqghod tfittex biex tara jekk ghall-kaz hix applikabbli xi preskrizzjoni partikolari li ma tkunx giet indikata b' mod car u esplicitu minn min jinvokaha. Ara **Kollez. Vol. XXXIII P I p 481** u "**Francis Bugeja nomine -vs- Indria Mercieca**" Appell, 29 ta' Mejju 2000;

Affermat dan, anke kieku stess din il-Qorti kellha tqis li l-appellanti ried jalludi ghall-inciz (f) tal-precitat Artikolu 2156, anke ghaliex l-incizi l-ohra huma estraneji ghall-kaz in ezami, allura jkollu jinghad illi, fil-presenza tal-kondotta processwali assunta mill-appellanti, dan mhux biss ma baqax ankrat mal-presunzjoni kostitwenti din il-preskrizzjoni, kif kellu dritt jaghmel, talli spontanjament ghadda 'l quddiem biex jasserixxi li hu kien issalda zmien qabel is-somma reklamata. Dan, ghall-Qorti, ma jistax hliet ifisser illi hu kien qed jirrikonoxxi l-ezistenza tas-somma reklamata b' dan li hu kien qed jinsisti li hallasha. Fi kliem iehor mill-presunzjoni ghadda ghall-affermazzjoni tal-hlas. Fil-hsieb tal-Qorti tali atteggiament hu inkompatibbli ma' dik il-volonta fl-appellanti li javvalora ruhu mill-kawza estintiva ta' l-azzjoni bl-eccepita preskrizzjoni. Jinghad a propozitu mill-**Qorti Taljana ta' Kassazzjoni (16 ta' Novembru 1980, Numru 5973)** illi, "*il riconoscimento del diritto idoneo ad interrompere il decorso della prescrizione puo essere anche tacito e consistere, quindi, comportamento incompatibile con la*

volonta` di disconoscere la pretesa del creditore.” Effettivamente din il-Qorti tara fl-atteggjament assunt mill-appellanti fil-kors tal-process, u in partikolari fl-istess deposizzjoni tieghu, vera kontradizzjoni in kwantu mill-banda l-wahda jappilja mal-hlas prezuntiv li taghmel il-preskrizzjoni eccepita mentri minn naha l-ohra fix-xhieda tieghu jirrikonoxxi li l-kreditu ghalkemm jezisti, mhux dovut ghax hu kien issaldah. Intant huwa baqa' ma pproduca ebda prova ta' dan il-hlas bl-iskuza li ma zammx karti ghax kien ghadda bosta zmien;

Mill-atti tal-kawza jirrizultaw elementi ta' prova certa u sufficienti ta' l-ammont dovut. Ara dokumenti a fol. 11 u minn fol. 30 sa fol. 53 esebiti mis-socjeta` attrici appellata. Inversament, da parti ta' l-appellanti li jallega l-pagament ma gie prodott ebda dokument li jikkonferma tali hlas. Bi kliem misluf mis-sentenza fl-ismijiet “**John Scicluna nomine -vs- Emanuel Spagnol**”, Appell, 7 ta' Ottubru 1997, “certament f' dan il-kaz kellha tapplika l-massima li min jallega l-pagament irid jipprovah, u li kellu jaghmel dan billi jipproduci l-ahjar prova. L-appellanti ma kienx kapaci, ghal xi raguni jew ohra, li jipproduci dawn l-ircevuti dwar pagament li jallega li ghamel li huma kontestati mill-korporazzjoni attrici. Din il-Qorti m' ghandha l-ebda raguni ghaliex ma taghtix kredibilita` lill-korporazzjoni appellata li l-interess taghha hu biss li tissalvagwardja l-erarju pubbliku billi tassigura l-hlas tas-servizzi minnha rezi”. Dan ri-affermat, anke allura fuq il-kontestazzjoni ta' fatt l-appell introdott mis-sentenza ta' l-ewwel Qorti hu destinat li jfalli.

Ghal dawn il-motivi din il-Qorti tichad l-appell devolut lilha u tikkonferma s-sentenza appellata, bl-ispejjez ta' din il-procedura kontra l-konvenut appellant.

< Sentenza Finali >

Kopja Informali ta' Sentenza

-----TMIEM-----